T003 A HÀM III 74-Kinh Bát Niệm

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

74. KINH BAÙT NIEÄM1

Toâi nghe nhö vaày. Moät thôøi Ñöùc Phaät du hoùa taïi nöôùc Baø-kì-saáu2, ôû röøng Boá trong nuùi Ngaïc, trong vöôøn Loäc daõ3. Baáy giôø Toân giaû A-na-luaät-ñaø ôû taïi Chi-ñeà-saáu, trong röøng Thuûy chöû4. Toân giaû A-na- luaät-ñaø ôû choã yeân tónh, tónh toïa tö duy, taâm nghó raèng: “Ñaïo chöùng ñaéc töø voâ duïc, chöù chaúng phaûi töø höõu duïc. Ñaïo chöùng ñaéc töø tri tuùc, chöù khoâng phaûi laø khoâng nhaøm chaùn. Ñaïo chöùng ñaéc töø vieãn ly, chöù khoâng phaûi töø söï öa tuï hoäi, khoâng phaûi töø söï soáng tuï hoäi, khoâng phaûi töø söï hoäi hôïp tuï hoäi. Ñaïo chöùng ñaéc töø söï tinh caàn, chöù khoâng phaûi töø söï bieáng nhaùc. Ñaïo chöùng ñaéc töø chaùnh nieäm, chöù khoâng phaûi töø taø nieäm. Ñaïo chöùng ñaéc töø ñònh yù, chöù khoâng phaûi töø loaïn yù. Ñaïo chöùng ñaéc töø trí tueä, chöù khoâng phaûi töø ngu si”. Luùc aáy, Ñöùc Theá Toân baèng tha taâm trí bieát Toân giaû A-na-luaät-ñaø ñang nieäm gì, ñang tö gì, ñang haønh gì. Sau khi ñaõ bieát, Ñöùc Theá Toân nhaäp ñònh coù hình thaùi nhö theá 5. Vôùi ñònh coù hình thaùi nhö theá, trong khoaûnh khaéc nhö ngöôøi löïc só co duoãi caùnh tay, cuõng theá, Ñöùc Theá Toân töø Baø-kì-saáu, töø röøng Boá trong nuùi Ngaïc, trong vöôøn Loäc daõ, boãng bieán maát, lieàn xuaát hieän tröôùc maët Toân giaû A-na-luaät-ñaø taïi Chi-ñeà-saáu. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân xuaát ñònh, taùn thaùn Toân giaû A-na-luaät-ñaø raèng: “Laønh thay! Laønh thay! A-na-luaät-ñaø, ngöôi ôû choã yeân tónh, ngoài tónh toïa tö duy, taâm ñaõ nghó theá naøy: ‘Ñaïo chöùng ñaéc töø voâ duïc, chöù chaúng phaûi töø höõu duïc. Ñaïo chöùng ñaéc töø tri tuùc, chöù khoâng phaûi laø khoâng nhaøm chaùn. Ñaïo chöùng ñaéc töø vieãn ly, chöù khoâng phaûi töø söï öa tuï hoäi, khoâng phaûi töø söï soáng tuï hoäi, khoâng phaûi töø söï hoäi hôïp tuï hoäi. Ñaïo chöùng ñaéc töø söï tinh caàn, chöù khoâng phaûi töø söï bieáng nhaùc. Ñaïo chöùng ñaéc töø chaùnh nieäm, chöù khoâng phaûi töø taø nieäm. Ñaïo chöùng ñaéc töø ñònh yù, chöù khoâng phaûi töø loaïn yù. Ñaïo chöùng ñaéc töø trí tueä, chöù khoâng phaûi töø ngu si’. “Naøy A-na-luaät-ñaø, ngöôi haõy nghe Nhö Lai, laõnh thoï theâm suy nieäm thöù taùm cuûa baäc Ñaïi nhaân6. Sau khi laõnh thoï lieàn tö duy raèng: ‘Ñaïo chöùng ñaéc töø choã khoâng hyù luaän7, öa söï khoâng hyù luaän, haønh söï khoâng hyù luaän, chöù khoâng phaûi töø choã hyù luaän, khoâng phaûi

1. Töông ñöông Paøli: A.8.30. Anurudha. Haùn, bieät dòch No.46, No.125 (43.6). 2. Baø-kì-saáu Paøli: Bhaggesu, giöõa nhöõng ngöôøi Bhagga. 3. Ngaïc sôn Boá laâm Loäc daõ vieân Paøli: Suösumaøragire bhesakaøôaøvane migadaøye, trong nuùi Caù saáu, röøng Khuûng boá, choã nuoâi höôu. 4. Chi-ñeà-saáu Thuûy chöû laâm Paøli: Cetìsu Paøcìnavaösadaøye, giöõa nhöõng ngöôøi Cetì, trong röøng Ñoâng truùc. No.125 (42.6): Toân giaû ôû taïi Töù Phaät sôû cö chi xöù. No.46: Phaät ôû taïi Muïc sôn, döôùi goác caây Caàu sö. 5. Nhö kyø töôïng ñònh Paøli: tathaøruøpaö samaødhi. 6. Ñaïi nhaân chi nieäm Paøli: mahaøpurisavitakka. 7. Haùn: ñaïo

tuøng baát hyù ... ñaéc. Paøli: nippapaócaøraømassaøyaö dhammo, ñaây laø phaùp cuûa ngöôøi khoâng öa hyù luaän.

töø choã öa hyù luaän, khoâng phaûi töø choã haønh hyù luaän'. "Naøy A-na-luaät-ñaø, neáu ngöôi thaønh töïu taùm suy nieäm cuûa baäc Ñaïi nhaân, chaéc chaén ngöôi coù theå ly duïc, ly aùc, ly baát thieän phaùp, cho ñeán chöùng ñaéc Töù thieàn, thaønh töïu an truï. "Naøy A-na-luaät-ñaø, neáu ngöôi thaønh töïu taùm suy nieäm cuûa baäc Ñaïi nhaân naøy, laïi chöùng ñaéc boán taêng thöôïng taâm naøy, soáng an laïc ngay trong hieän taïi, deã ñöôïc chöù khoâng khoù, thì cuõng nhö vua vaø ñaïi thaàn coù hoøm ñeïp ñöïng ñaày caùc loaïi y phuïc ñeïp, buoåi saùng muoán maëc lieàn laáy maëc; buoåi tröa, buoåi chieàu, muoán maëc lieàn laáy maëc, tuøy yù töï taïi, naøy A-na-luaät-ñaø, ngöôi cuõng vaäy, ñöôïc y phaán taûo, laøm y phuïc baäc nhaát, taâm ngöôi voâ duïc, soáng vôùi truï chæ haønh naøy. "Naøy A-na-luaät-ñaø, neáu ngöôi thaønh töïu taùm suy nieäm cuûa baäc Ñaïi nhaân, laïi chöùng ñaéc boán taêng thöôïng taâm naøy nöõa, soáng an laïc ngay trong ñôøi hieän taïi, deã ñöôïc khoâng khoù, thì cuõng nhö vua vaø vöông thaàn coù cai beáp laøm caùc thöùc aên ngon laønh myõ dieäu, naøy A-na- luaät-ñaø, ngöôi cuõng vaäy, thöôøng soáng baèng moùn aên khaát thöïc laøm moùn aên ñoäc nhaát, taâm ngöôi voâ duïc, soáng vôùi truï chæ haønh naøy. "Naøy A-na-luaät-ñaø, neáu ngöôi thaønh töïu taùm suy nieäm cuûa baäc Ñaïi nhaân, laïi cuõng chöùng ñaéc boán taêng thöôïng taâm naøy nöõa, soáng an laïc ngay trong ñôøi hieän taïi naøy, deã ñöôïc chöù khoâng khoù, thì cuõng nhö vua vaø vöông thaàn coù nhaø cöûa ñeïp, hoaëc coù laàu caùc, cung ñieän, naøy A-na-luaät-ñaø, ngöôi cuõng nhö theá, ngoài döôùi goác caây, laáy söï tòch tónh laøm ngoâi nhaø baäc nhaát, taâm ngöôi voâ duïc, soáng vôùi truï chæ haønh naøy. "Naøy A-na-luaät-ñaø, neáu ngöôi thaønh töïu taùm suy nieäm cuûa baäc Ñaïi nhaân, laïi cuõng chöùng ñaéc boán taêng thöôïng taâm naøy nöõa, soáng an laïc ngay trong ñôøi hieän taïi naøy, deã ñöôïc chöù khoâng khoù, thì cuõng nhö vua vaø vöông thaàn coù giöôøng ñeïp, traûi leân baèng chaên neäm, ñeäm boâng, phuû leân baèng gaám, the, luïa, sa trun, coù chaên ñeäm ôû hai ñaàu ñeå goái, traûi thaûm quyù baèng da sôn döông8; naøy A-na-luaät-ñaø, ngöôi cuõng nhö vaäy, choã ngoài traûi baèng coû, baèng laù caây, laø choã ngoài baäc nhaát. Taâm ngöôi voâ duïc, soáng vôùi truï chæ haønh naøy. "Naøy A-na-luaät-ñaø, neáu ngöôi thaønh töïu taùm suy nieäm cuûa baäc Ñaïi nhaân, laïi cuõng chöùng ñaéc boán taêng thöôïng taâm naøy nöõa, soáng an laïc ngay trong ñôøi hieän taïi naøy, deã ñöôïc chöù khoâng khoù, thì cuõng nhö theá, neáu ngöôi an truù phöông Ñoâng, chaéc chaén ñöôïc an laïc, khoâng coù caùc tai hoaïn ñau khoå. Neáu an truù phöông Taây, phöông Nam, phöông Baéc, chaéc chaén ñöôïc an laïc, khoâng coù caùc tai hoaïn ñau khoå. "Naøy A-na-luaät-ñaø, neáu ngöôi thaønh töïu taùm suy nieäm cuûa baäc Ñaïi nhaân, laïi cuõng chöùng ñaéc boán taêng thöôïng taâm naøy nöõa, soáng an laïc ngay trong ñôøi hieän taïi naøy, deã ñöôïc chöù khoâng khoù, ñoái vôùi caùc phaùp thieän, ngöôi ñaõ an truù, Ta khoâng noùi ñeán, huoáng nöõa laø noùi ñeán söï suy thoaùi. Caùc thieän phaùp cöù ngaøy ñeâm taêng tröôûng chöù khoâng suy thoaùi. "Naøy A-na-luaät-ñaø, neáu ngöôi thaønh töïu taùm suy nieäm cuûa baäc Ñaïi nhaân, laïi cuõng chöùng ñaéc boán taêng thöôïng taâm naøy

nöõa, soáng an laïc ngay trong ñôøi hieän taïi naøy, deã ñöôïc chöù khoâng khoù, thì ñoái vôùi hai quaû, chaéc chaén ngöôi ñaéc ñöôïc moät, hoaëc trong ñôøi naøy ñaéc cöùu caùnh trí, hoaëc neáu coøn höõu dö thì ñaéc A-na-haøm. “Naøy A-na-luaät-ñaø, ngöôi haõy thaønh töïu taùm suy nieäm naøy cuûa baäc Ñaïi nhaân, vaø cuõng neân chöùng ñaéc boán taêng thöôïng taâm naøy nöõa, soáng an laïc ngay trong ñôøi hieän taïi naøy, deã ñöôïc chöù khoâng khoù; sau ñoù môùi an cö muøa möa taïi Chi-ñeà-saáu, trong röøng Thuûy chöû vaäy”. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân thuyeát phaùp cho Toân giaû A-na-luaät-ñaø, khuyeán phaùt khaùt

8. Trong baûn Haùn: gia-laêng-giaø-ba-hoøa-la ba-giaù-taát-ña-la-na. Paøli: kadalimigapavara- paccattharaòo.

ngöôõng, thaønh töïu hoan hyû. Sau khi baèng voâ löôïng phöông tieän, thuyeát phaùp, khuyeán phaùt khaùt ngöôõng, thaønh töïu hoan hyû, Ñöùc Theá Toân lieàn nhö vaäy maø nhaäp ñònh, trong khoaûnh khaéc, nhö ngöôøi löïc só co duoãi caùnh tay, cuõng vaäy, Ñöùc Theá Toân töø Chi-ñeà-saáu, trong röøng Thuûy chöû, boãng nhieân bieán maát, khoâng thaáy, roài hieän ra ôû Baø-kì-saáu, nuùi Ngaïïc röøng Boá, trong vöôøn Loäc daõ. Luùc aáy Toân giaû A-nan caàm quaït ñöùng haàu Ñöùc Phaät, Ñöùc Phaät lieàn xuaát ñònh, quay laïi baûo A-nan raèng: “Naøy A-nan, neáu coù Tyø-kheo naøo ñeán nuùi Ngaïïc röøng Boá, trong vöôøn Loäc daõ thì baûo taát caû tuï taäp taïi giaûng ñöôøng. Sau khi tuï taäp taïi giaûng ñöôøng xong, trôû laïi cho Ta hay”. Toân giaû A-nan vaâng lôøi Ñöùc Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân Ngaøi, lieàn ñi tuyeân boá raèng: “Ñöùc Theá Toân daïy: neáu coù Tyø-kheo naøo ñeán nuùi Ngaïïc röøng Boá, trong vöôøn Loäc daõõ thì taát caû haõy tuï taäp taïi giaûng ñöôøng”. Sau khi caùc Tyø-kheo tuï taäp taïi giaûng ñöôøng, Toân giaû A-nan trôû laïi choã Ñöùc Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân roài ñöùng qua moät beân, baïch raèng: “Baïch Ñöùc Theá Toân, caùc Tyø-kheo ñeán nuùi Ngaïïc röøng Boá, trong vöôøn Loäc daõ, taát caû ñaõ tuï taäp taïi giaûng ñöôøng. Mong Ñöùc Theá Toân bieát cho, nay ñaõ ñeán thôøi”. Luùc aáy, Ñöùc Theá Toân ñeán giaûng ñöôøng, traûi choã ngoài tröôùc chuùng Tyø-kheo vaø noùi: “Naøy chö Tyø-kheo, Ta noùi cho caùc ngöôi nghe veà taùm suy nieäm cuûa baäc Ñaïi nhaân. Caùc ngöôi haõy laéng nghe vaø kheùo suy tö, ghi nhôù. Baáy giôø caùc Tyø-kheo vaâng lôøi laéng nghe. Ñöùc Theá Toân noùi raèng: “Ñaây laø taùm phaùp suy nieäm cuûa baäc Ñaïi nhaân: 1. Ñaïo töø voâ duïc chöù khoâng phaûi töø höõu duïc maø chöùng ñaéc. 2. Ñaïo töø tri tuùc chöù khoâng phaûi töø khoâng nhaøm tôûm maø chöùng ñaéc. 3. Ñaïo töø vieãn ly chöù khoâng phaûi töø choã öa tuï hoäi, khoâng phaûi töø söï soáng choã tuï hoäi, khoâng phaûi töø söï soáng hoäi hôïp tuï hoäi maø chöùng ñaéc. 4. Ñaïo töø tinh caàn chöù khoâng phaûi töø bieáng nhaùc maø chöùng ñaéc. 5. Ñaïo töø chaùnh nieäm, chöù khoâng phaûi töø taø nieäm maø chöùng ñaéc. 6. Ñaïo töø choã ñònh yù chöù khoâng phaûi töø loaïn yù maø chöùng ñaéc. 7. Ñaïo töø trí tueä chöù khoâng phaûi töø ngu si maø chöùng ñaéc. 8. Ñaïo töø choã khoâng hyù luaän, öa söï khoâng hyù luaän, haønh söï khoâng hyù luaän; chöù khoâng phaûi töø hyù luaän, khoâng phaûi töø söï öa hyù luaän, khoâng phaûi töø söï haønh hyù luaän, maø chöùng ñaéc. “Theá naøo laø ñaïo töø voâ duïc maø chöùng ñaéc, chöù khoâng phaûi töø höõu duïc? Tyø-kheo ñaït ñöôïc voâ duïc, töï

bieát ñaït ñöôïc voâ duïc, khoâng toû cho keû khaùc bieát mình voâ duïc; ñaït ñöôïc tri tuùc, ñaït ñöôïc vieãn ly, ñaït ñöôïc tinh caàn, ñaït ñöôïc chaùnh nieäm, ñaït ñöôïc ñònh yù, ñaït ñöôïc trí tueä, ñaït ñöôïc khoâng hyù luaän, töï bieát ñaït ñöôïc khoâng hyù luaän, khoâng muoán toû cho ngöôøi khaùc bieát mình voâ duïc. Nhö vaäy goïi laø ñaïo töø voâ duïc chöù khoâng phaûi töø höõu duïc maø chöùng ñaéc. “Theá naøo laø ñaïo töø tri tuùc chöù khoâng phaûi töø khoâng nhaøm tôûm maø chöùng ñaéc? Tyø-kheo haønh tri tuùc, aùo duøng ñeå che thaân, aên ñuû nuoâi thaân. Ñoù laø ñaïo töø tri tuùc chöù khoâng phaûi töø khoâng nhaøm tôûm maø chöùng ñaéc. “Theá naøo laø ñaïo töø vieãn ly chöù khoâng phaûi töø öa tuï hoäi, soáng choã tuï hoäi, hoäi hoïâp nôi tuï hoäi maø chöùng ñaéc? Tyø-kheo thöïc haønh haïnh vieãn ly, thöïc haønh hai haïnh vieãn ly laø thaân vaø taâm ñeàu vieãn ly. Ñoù laø ñaïo töø vieãn ly chöù khoâng phaûi töø söï öa tuï hoäi, soáng ôû choã tuï hoäi, hoäi hoïâp nôi tuï hoäi maø chöùng ñaéc.

“Theá naøo laø ñaïo töø tinh taán chöù khoâng phaûi töø bieáng nhaùc maø chöùng ñaéc? Tyø-kheo thöôøng haønh tinh taán, ñoaïn aùc baát thieän, tu caùc thieän phaùp, thöôøng töï khôûi yù, chuyeân nhaát kieân coá, vì caùc goác reã thieän maø khoâng heà töø boû khoù nhoïc. Ñoù goïi laø ñaïo töø tinh taán, chöù khoâng phaûi töø bieáng nhaùc maø chöùng ñaéc. “Theá naøo laø ñaïo töø chaùnh nieäm chöù khoâng phaûi töø taø nieäm maø chöùng ñaéc? Tyø-kheo quaùn noäi thaân nhö thaân, quaùn noäi thoï, noäi taâm, noäi phaùp nhö phaùp. Ñoù goïi laø ñaïo töø chaùnh nieäm chöù khoâng phaûi töø taø nieäm maø chöùng ñaéc. “Theá naøo laø ñaïo töø ñònh yù chöù khoâng phaûi töø loaïn yù maø chöùng ñaéc? Tyø-kheo ly duïc, ly phaùp aùc baát thieän, cho ñeán chöùng ñaéc ñeä Töù thieàn, thaønh töïu vaø an truï. Ñoù goïi laø ñaïo töø ñònh yù chöù khoâng phaûi töø loaïn yù maø chöùng ñaéc. “Theá naøo laø ñaïo töø trí tueä chöù khoâng phaûi töø ngu si maø chöùng ñaéc? Tyø-kheo tu haïnh tríù tueä, quaùn phaùp höng suy, chöùng ñaéc trí nhö thaät, thaùnh tueä minh ñaït, phaân bieät roõ raøng ñeå döùt saïch khoå moät caùch chính ñaùng. Ñoù goïi laø ñaïo töø trí tueä chöù khoâng phaûi töø ngu si maø chöùng ñaéc. “Theá naøo laø ñaïo töø khoâng hyù luaän, öa khoâng hyù luaän, haønh khoâng hyù luaän; chöù khoâng phaûi töø hyù luaän, khoâng phaûi töø öa hyù luaän, khoâng phaûi töø haønh hyù luaän maø chöùng ñaéc? Tyø-kheo taâm yù thöôøng dieät hyù luaän, an laïc, truù trong Voâ dö Nieát-baøn, taâm thöôøng laïc truù, hoan hyû, yù giaûi. Ñoù goïi laø ñaïo töø khoâng hyù luaän, öa khoâng hyù luaän, haønh khoâng hyù luaän; chöù khoâng phaûi töø hyù luaän, khoâng phaûi töø öa hyù luaän, khoâng phaûi töø haønh hyù luaän maø chöùng ñaéc. “Naøy caùc Tyø-kheo, Tyø-kheo A-na-luaät-ñaø ñaõ taønh töïu taùm suy nieäm cuûa baäc Ñaïi nhaân naøy, sau ñoù môùi an cö muøa möa taïi Chi-ñeà-saáu, trong röøng Thuûy chöû. Ta ñem nhöõng ñieàu naøy noùi ra, vò aáy soáng coâ ñoäc taïi nôi xa vaéng, taâm khoâng phoùng daät, tu haønh tinh caàn. Vò aáy khi soáng coâ ñoäc taïi nôi xa vaéng, taâm khoâng phoùng daät, tu haønh tinh caàn, ñaõ ñaït ñeán cöùu caùnh maø moät thieän nam töû vì cöùu caùnh aáy ñaõ caïo boû raâu toùc, maëc aùo ca-sa, chí tín, töø boû gia ñình, soáng khoâng gia ñình, xuaát gia hoïc ñaïo, duy chæ caàu ñaéc voâ thöôïng phaïm haïnh ngay trong ñôøi naøy, töï tri, töï giaùc, töï thaân

chöùng ñaéc, thaønh töïu vaø an truù, bieát moät caùch nhö thaät raèng ‘Söï sanh ñaõ döùt, phaïm haïnh ñaõ vöõng, vieäc caàn laøm ñaõ laøm xong, khoâng coøn taùi sanh nöõa’.” Ngay luùc aáy, Toân giaû A-na-luaät-ñaø chöùng ñaéc A-la-haùn, taâm chaùnh giaûi thoaùt, xöùng ñaùng baäc Tröôûng laõo Thöôïng toân, roài noùi baøi tuïng: Voâ thöôïng theá gian sö Xa bieát con tö nieäm, Chaùnh thaân taâm nhaäp ñònh Nöông khoâng, chôït ñeán ñaây. Bieát con taâm nieäm naøy , Thuyeát phaùp vöôïït leân nöõa. Chö Phaät khoâng hyù luaän; Hyù luaän ñaõ xa lìa. Ñaõ bieát phaùp Nhö Lai, Öa truù trong chaùnh phaùp. Roài tam muoäi chöùng ngay, Phaùp Phaät ñaõ thaønh ñaït. Con chaúng öa söï cheát, Cuõng khoâng nguyeän nôi sanh;

Tuøy thôøi, tuøy sôû thích,
Nieäm, chaùnh trí vöõng vaøng.
Tyø-da-ly, truù laâm,
Nôi ñoù maïng con döùt;
ÔÛ ngay döôùi khoùm truùc,
Nhaäp Voâ dö Nieát-baøn.

Phaät thuyeát nhö vaäy. Toân giaû A-na-luaät-ñaø vaø caùc Tyø-kheo sau khi nghe Phaät thuyeát, hoan hyû phuïng haønh.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.